

«نخبگان پاکستان، در دسری برای جهان»

زمانی پاکستان مهمترین شریک ایالات متحده امریکا در منطقه بود. اما پایه های این همکاری نزدیک به خصوص پس از قتل اسامه بن لادن توسط نیروهای امریکایی در نزدیکی ایبیت آباد پاکستان، به لرزه درآمده است .

امریکا به حمله با هواپیماهای بدون سرنشین در خاک پاکستان شدت بخشیده و اعتراض های این کشور را نادیده می گیرد. پاکستان به نوبه خود راه های عبور تدارکات نظامی را به روی ناتو مسدود کرده و برای گشایش دوباره آن شرط هایی گذاشته است .

اتفاقات چند روز گذشته نشان می دهد که این دو کشور شریک و متحد روز به روز بیشتر از هم فاصله می گیرند و در جستجوی متحدین استراتژیک دیگری در منطقه هستند. پیمان ناتو روز دوشنبه، 4 جون با سه کشور آسیای میانه، از بکستان، قزاقستان و قرغزستان توافقنامه ای برای خروج تجهیزات نظامی خود از افغانستان از مسیر شمال امضا کرد. به این ترتیب به نظر می آید که ناتو می خواهد راه بدیلی برای بازگرداندن تجهیزات نظامی اش از افغانستان داشته باشد .

پروفیسور یوخن هیپلر، دانشمند علوم سیاسی در دانشگاه دویسبورگ - ایسن المان در گفتگو با دویچه وله گفت : « ناتو و امریکا می خواهند با امضای این توافقنامه پاکستان را تحت فشار بگذارند. آنها می خواهند به پاکستان نشان دهند که بدون این کشور و استفاده از خاکش هم می توانند خروج نیروهای شان از افغانستان را سازمان دهی کنند. اما از طرف دیگر ناتو می خواهد در صورتی که روابط با پاکستان بهبود نیابد، یک گزینه دیگر برای خود داشته باشد » .

امضای این توافقنامه به هر حال نشان می دهد که امریکا دیگر نمی خواهد مانند گذشته در منطقه به پاکستان وابسته باشد و شاید هم دیگر به این کشور اطمینان نمی کند. تلاش امریکا برای نزدیکی با هندوستان، دشمن دیرینه و رقیب پاکستان نیز در همین ارتباط است. در سال های اخیر روابط امنیتی امریکا و هندوستان پیوسته پیشرفت کرده است. روز سه شنبه این هفته لیون پینتا، وزیر دفاع امریکا به دهلی سفر کرد تا درباره مسایل تجاری و استراتژیک با مقام های بلندپایه هندی گفتگو کند .

هند، شریک استراتژیک امریکا

پنیتا در سفر آسیایی اش، برای دیدار سه روزه به هندوستان رفته است .

امریکا می خواهد متحدی قابل اعتماد و باثبات در منطقه داشته باشد. پروفیسور هیپلر می گوید امریکا در این زمینه منافع خود را نیز در نظر دارد: «وقتی که جنگ افغانستان پایان یابد، پاکستان نیز اهمیت خود را برای سیاست خارجی امریکا از دست می دهد. هندوستان که دارد به یک قدرت اقتصادی تبدیل می شود، به نظر امریکا می تواند یک شریک استراتژیک درازمدت برایش باشد.»

این دانشمند علوم سیاسی می افزاید، هندوستان پس از چین ابرقدرت بالقوه اقتصادی در منطقه است. امریکایی ها در این بخش در همکاری با هند منافع زیادی برای اقتصاد خود می بینند .

اما این عملکرد امریکا و نزدیکی به هندوستان به نوبه خود باعث سرخوردگی پاکستان می شود که به باور هیپلر، اسلام آباد از این جهت نگران است و سعی می کند منافع حکومت و کشور را به بهترین وجه حفظ کند. به این ترتیب این کشور در مورد گشایش دوباره راه های تدارکات نظامی به ناتو چانه زنی می کند و از طرف دیگر سعی می کند خود را به چین نزدیک کند؛ امری که به نوبه خود باعث بدتر شدن روابط دو کشور می شود .

به نظر می رسد که منافع پاکستان و امریکا به طور فزاینده ای در تناقض با یکدیگر هستند. به این ترتیب به اختلاف ها دامن زده می شود و دو کشور پیوسته از هم فاصله می گیرند. امریکا نه تنها به دلایل اقتصادی سعی بر نزدیکی به هندوستان دارد، بلکه این کشور را به عنوان وزنه متقابلی در برابر نفوذ چین در منطقه می بیند .

چین، برگ برنده پاکستان

یوخن هیپلر در مورد روابط چین و پاکستان می گوید: «پاکستان در گذشته هم روابط خوبی با چین داشت. اما مهمترین اکنون که چین در حال تبدیل شدن به یک ابرقدرت نظامی و اقتصادی است، شریک بین المللی پاکستان امریکا بود.» پاکستان سعی می کند از چین به عنوان برگ برنده استفاده کند.

هیپلر: وقتی که جنگ افغانستان پایان یابد، پاکستان نیز اهمیت خود را برای سیاست خارجی امریکا از دست می دهد

به گفته هیپلر، این گرایش پاکستان به چین و رویگردانی از امریکا تنها به صورت محدود یک شکست برای امریکا به شمار می رود. اگر که امریکا بتواند هندوستان را متحد خود بسازد و پاکستان را از دست بدهد، باز هم در مجموع در موقف خود تقویت شده است .

بسیاری از کارشناسان سیاسی از بابت گرایش های پاکستان به عنوان یک قدرت اتومی در سیاست خارجی اش نگران هستند. پروفیسور هیپلر این را رد می کند و می گوید جهانیان باید متوجه بی ثباتی در داخل این کشور باشند. به گفته این

کارشناس امور آسیای جنوبی، پاکستان از لحاظ سیاسی پیشرفت ندارد و در بخش های انرژی، زراعت، اقتصاد و دیگر بخش ها مشکل دارد .

او تاکید می کند: «پاکستان بیشتر به دلیل ناتوانی (نالایقی) قشر نخبه هایش است که تهدید می شود. قشری که برای پیشرفت سیاسی اجتماعی برنامه دقیق ندارد. این رکود باعث بی ثباتی می شود» .

به عقیده این دانشمند علوم سیاسی، این پدیده در درازمدت یا میان مدت برای ایالات متحده و جهانیان به مراتب تهدید بزرگتری است نسبت به گرایش های پاکستان در بخش سیاست خارجی .

برگرفته شده از دوپچه وله